

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวคิดของผู้เฒ่าท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเอกสาร และวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเกี่ยวกับด้านความหมายของการศึกษาด้านจุดมุ่งหมายการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สภาพทั่วไปของจังหวัดลพบุรี และด้านการประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

2. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้เฒ่าท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยสัมภาษณ์ผู้เฒ่าท้องถิ่น จำนวน 40 ท่าน เกี่ยวกับด้านความหมายของการศึกษาด้านจุดมุ่งหมายการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน และด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาด้วยการสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

1. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้
  - 1.1 มีประสบการณ์โดยตรงกับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดลพบุรี หรือ
  - 1.2 เป็นผู้มีความรู้ มีตำแหน่งหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี หรือ
  - 1.3 เป็นนักวิชาการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการพัฒนาการศึกษาจากเกณฑ์ในการพิจารณาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางการ

ศึกษา 6 ท่าน เพื่อกำหนดกรอบของการศึกษา และให้เสนอรายชื่อผู้เข้าท้องถิ่นซึ่งจะคัดเลือกเป็น
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาทั้ง 6 ท่าน ประกอบด้วย

นายชงค์	วงศ์จันทร์	อดีต รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อดีต รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร อดีต รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนวินิตศึกษา
นายสวัสดิ์	บุญยิ่ง	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี
นางกอนแก้ว	เพชรบุตร	อดีต เทศมนตรีฝ่ายการศึกษา อดีต นายกสมสรรโรตารี ปัจจุบันผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม จังหวัดลพบุรี
นางวิภา	ลิ้มสกุล	หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศการศึกษาเอกชน
นายดำรง	แก่งคำ	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโคกเจริญ
กานันประคิษฐ์	อิมอรชร	ประธานชมรมนักปกครองของจังหวัดลพบุรี 5 ปีซ้อน

การคัดเลือกผู้เข้าท้องถิ่นมี เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาที่ได้รับคัดเลือกในข้อที่ 1 และศึกษานิเทศก์แต่ละ
อำเภอ เสนอรายชื่อผู้เข้าท้องถิ่นที่สนใจ เกี่ยวกับการศึกษา และที่ประชาชนเคารพนับถือ ปรากฏ
ว่าได้รายชื่อผู้เข้าท้องถิ่นทั้งสิ้น 40 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ดังนี้

- ผู้เข้าท้องถิ่นแบบเป็นทางการ หมายถึงผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทางการ ได้แก่

คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และผู้บริหารการศึกษา จำนวน 20 คน
ได้แก่

1. นายกล้าหาญ	สุดแสน	ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. นายสมศักดิ์	สุนทรโรคม	ศึกษาธิการเขตการศึกษา 6
3. นายสวัสดิ์	บุญยิ่ง	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา ศึกษา จังหวัดลพบุรี
4. นางวีณา	ลิ้มสกุล	หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศก์การศึกษาเอกชนประจำ เขตการศึกษาที่ 6
5. อาจารย์ชุ่ม	หังษา	ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ลพบุรี
6. นายศิริ	ชานีเกษตร	ศึกษาธิการอำเภอโคกเจริญ
7. นายเฉลิมชัย	ลิ้มสกุล	ศึกษาธิการอำเภอ กิ่งอำเภอหนองม่วง
8. นายสังวาลย์	ทองระคนธ์	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโคกสักำโรง
9. นายดำรง	แก่งคำ	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโคกเจริญ
10. นางรัตนา	รักษ์สุวรรณ	ฝ่ายแผนงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ลพบุรี
11. นายภาณุ	สัตยาวิบูลย์	เกษตรจังหวัดลพบุรี
12. นายสุทิน	สิริม่วง	ผู้ใหญ่บ้านตำบลโคกตูม
13. นายสังข์	ชัยโชติ	ผู้ใหญ่บ้านตำบลโคกสามสาร
14. นายสุคนธ์	ตั้งธรรมนิติ	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านระดับจังหวัด
15. นายประดิษฐ์	อิมอรชร	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอเมือง ลพบุรี
16. นายอานวย	คลังพา	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอโคกสักำโรง
17. นายเหลี่ยม	เดือนแจ้ง	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอท่าม่วง
18. นายจุมพล	งามมีศรี	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านกิ่งอำเภอหนองม่วง
19. นายกมล	นามวงศ์	ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอพัฒนานิคม
20. นางสาวาลย์	บุญแลบ	กำนันตำบลรัตนทอง

- ผู้ยื่นข้อเสนองานแบบใหม่เป็นทางการ หรือผู้มีความคิด ได้แก่ ผู้มีอายุ ผู้มีความรู้ดี ข้าราชการบำนาญ หรือเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมดี ให้ความสนับสนุนเงิน เจือแก่ชาวบ้านได้ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษา และประชาชนเคารพนับถือด้วย จำนวน 20 คน ได้แก่

21. นายชงค์	วงศ์จันทร์	อดีตอธิบดีกรมการศาสนาและวัฒนธรรม
22. นางกอแก้ว	เพชรบุตร	อดีตเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา อดีตนายกสโมสรโรตารี
23. นายพลลภ	ภัทรบดี	สมาชิกสภาจังหวัดลพบุรี
24. นายทองคำ	บุญสัมฤทธิ์	ประธานชมรมข้าราชการบำนาญ
25. นางสมพร	ศรีพึง	อาจารย์ 3 ระดับ 9 อดีตครูโรงเรียนบ้าน หลุมข้าว
26. นายศิริ	พานิชกร	คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดลพบุรี
27. นายปฐม	อุสาราม	ประธานชมรมข้าราชการบำนาญอำเภอชัยบาดาล
28. นายโรสภณ	เวคะวณิชย์	คหบดีอำเภอชัยบาดาล
29. นายอ้วย	หาสียา	ประธานชมรมครูเกษียณวัดศากุระ
30. นายสมจิตร	บริสุทธิ์	ข้าราชการบำนาญ สอนภาษาบาลีให้พระภิกษุ
31. นายพีระศักดิ์	ศิริพานิชกร	กรรมการศึกษา
32. นายแพทย์สมชาย	โรวัฒนาพานิช	กรรมการศึกษา
33. นายเจริญ	เจริญทรัพย์	กรรมการศึกษา
34. พลตรีพิทักษ์	จิตต์แจ้ง	กรรมการศึกษา
35. พลตรีวิเชียร	อ่อนนุช	กรรมการศึกษา
36. พันเอกอภิศักดิ์	ศักดิ์ศิลป์ชัย	กรรมการศึกษา
37. นายจันทร์	บัวสนธิ์	อดีตครูวินิตศึกษา
38. พระใบฎีกาอาไพ	จนทรชโรต	เจ้าอาวาสวัดสามัคคีประชาราม
39. พระอลงกณ		วัดพระบาทนันทุ ุโครงการรักษาโรคเอดส์
40. เจ้าอาวาสวัดเขาดิน		อำเภอพัฒนานิคม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับผู้ทำท้องถิ่น 1 ชุด แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบเลือกตอบ แบ่งเป็นประเด็นต่อไปนี้

- ก. ด้านเพศ อายุ
- ข. วุฒิการศึกษา
- ค. ประสบการณ์ในการทำงาน
- ง. สถานภาพในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แนวคิดของผู้ทำท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น

- ด้านความหมายของการศึกษา
- ด้านจุดมุ่งหมายการศึกษา
- ด้านองค์ประกอบการศึกษา
  - หลักสูตร
  - ครู
  - นักเรียน
- ด้านการเรียนการสอน
- ด้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
- ปัญหาและอุปสรรค
- ข้อเสนอแนะ

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ วารสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบภาษาที่ใช้ และความเหมาะสมของคำถาม

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

1. นายสมบุญ มากบุญ ศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี
2. นายเสนาะ หัตถ์ดี หัวหน้าศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 6
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลขาวิช อาจารย์ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจแก้ไข และเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจึงจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเกี่ยวกับด้านความหมายของการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สภาพทั่วไปของจังหวัดลพบุรี และด้านการประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยได้ดำเนินการรวบรวมจากห้องสมุด และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยบริการ มศว.ประสานมิตร ห้องสมุดวิทยาลัยครูเทพสตรี และข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี

การสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตและขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยผู้วิจัยได้นัดหมาย และชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่ และได้บันทึก

เทพ และจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในรูปแบบสัมภาษณ์ เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และขอให้ผู้ให้ข้อมูลอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง เฉพาะข้อที่ยังไม่ชัดเจน เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ ถึง ผู้นำท้องถิ่นที่เป็นทางการจำนวน 20 คน และผู้นำท้องถิ่นไม่เป็นทางการ จำนวน 20 คน รวมทั้งหมด 40 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ถึง ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 40 คน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเดินทางไปสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่นด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยการหาค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดลพบุรี โดยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

สูตร คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร (ประคอง กรรมสูตร 2528:60)

$$p = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ p = ค่าร้อยละ

n = จำนวนผู้ให้ข้อมูลย่อย

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด